

รายวิชาสังคมศึกษา

รหัสวิชา ส๑๓๑๐๑

ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

ภูมิอากาศที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต
ของคนในชุมชน

ครูผู้สอน

ครูสุกฤณา

ครูนจักษ์

นกเทียน

สุขเจริญ

ภูมิอากาศที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต ของคนในชุมชน

จุดประสงค์การเรียนรู้

๑. อธิบายเกี่ยวกับลักษณะของภูมิอากาศในปัจจุบัน
๒. วิเคราะห์ลักษณะภูมิอากาศที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน
๓. ตระหนักถึงความสำคัญของลักษณะภูมิอากาศที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของผู้คนในชุมชน

ภูมิอากาศที่มีผลต่อการดำเนินชีวิต ของคนในชุมชน

ภูมิอากาศ

ภูมิอากาศ คือ ความสัมพันธ์ของอุณหภูมิ ความชื้น ความกดอากาศ เมฆ ลม และฝน ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสภาพ ลม ฟ้า อากาศ เช่น ฝนตกหนัก อากาศร้อน อบอวน อากาศชื้นหรือแล้ง

ฤดูกาล

ประเทศไทยโดยทั่ว ๆ ไปสามารถแบ่งออกได้เป็น ๓ ฤดู ดังนี้

๑. **ฤดูร้อน** เริ่มต้นประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม
๒. **ฤดูฝน** เริ่มต้นประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม
๓. **ฤดูหนาว** เริ่มต้นประมาณกลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์

ฤดูร้อน

ฤดูฝน

ฤดูหนาว

ภูมิอากาศที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน

ลักษณะภูมิอากาศ ได้แก่ อุณหภูมิ ความกดอากาศ ความชื้น เมฆ ลม และฝน มีความสัมพันธ์กับลักษณะทางสังคมในชุมชนและท้องถิ่นต่าง ๆ ดังนี้

๑. ลักษณะที่อยู่อาศัย

๒. การประกอบอาชีพ

๓. วิถีการดำเนินชีวิต

๑. ลักษณะที่อยู่อาศัย

บ้านในเขตร้อนชื้น จะมีการยกตัวบ้านสูงขึ้นจากพื้นดินเพื่อป้องกันน้ำท่วม ในช่วงที่มีฝนตกหนักติดต่อกัน มีช่องหน้าต่างและประตูจำนวนมากเพื่อระบายความร้อน

ลักษณะบ้านในเขตที่มีอากาศร้อน
จะช่องหน้าต่างมาก เพื่อให้อากาศถ่ายเท

๒. การประกอบอาชีพ

ชุมชนในเขตฝนตกชุก ความชื้นสูง
ส่วนใหญ่จะปลูกยางพารา ปาล์มน้ำมัน
และผลไม้ต่าง ๆ ชุมชนในเขตฝนตกน้อย
ความชื้นต่ำ ส่วนใหญ่จะปลูกพืชไร่ เช่น
มันสำปะหลัง อ้อย ข้าวโพด

ที่มาของรูปภาพ <https://thethaiger.com/th/news/๓๘๑๙๓๐>

ยางพารา

ที่มาของรูปภาพ <http://shadowtantai.blogspot.com/๒๐๑๒/๑๐/๙๐.html>

ปาล์มน้ำมัน

ผลไม้ต่าง ๆ

พืชไร่

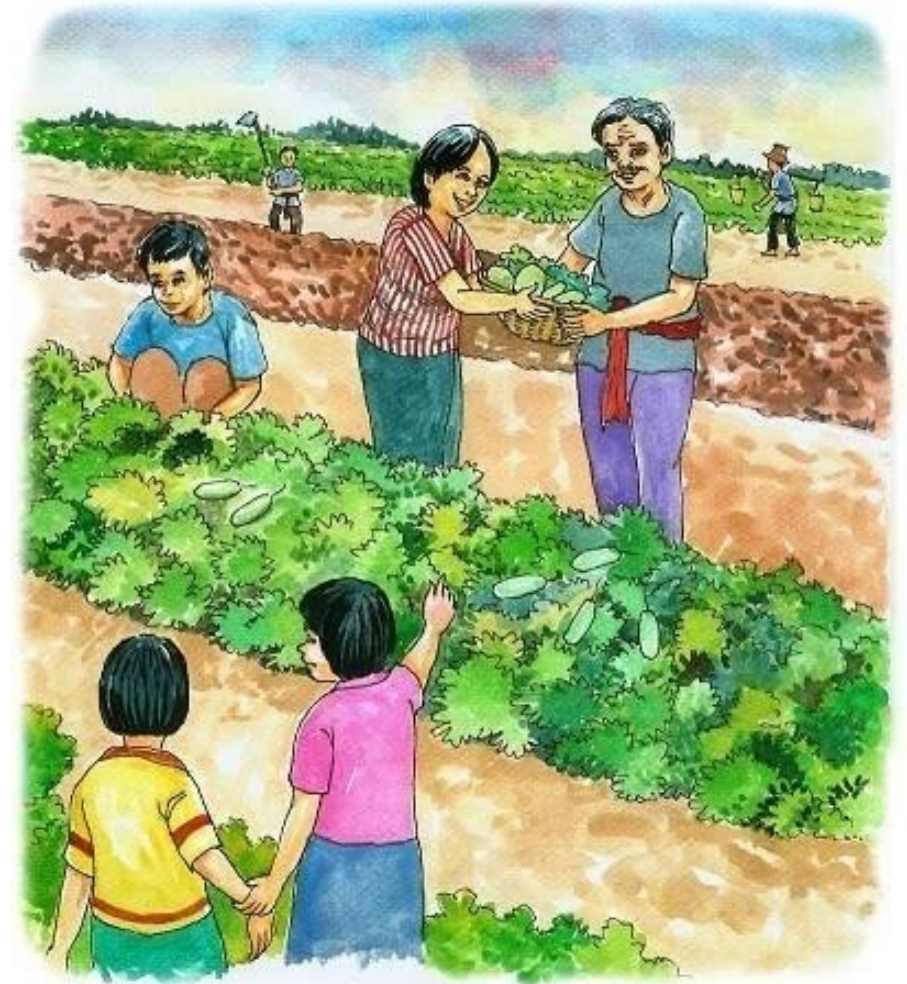
ที่มาของรูปภาพ <https://decor.mthai.com/garden/๖๖๘๑๘.html>๔๐

ที่มาของรูปภาพ <https://www.thaiwatersystem.com/article/๔๐>

๓. วิธีการดำเนินชีวิต

เขตที่มีอากาศร้อน ผู้คนสวมใส่เสื้อผ้า
โปร่งบาง สบาย เขตที่มีการอากาศเย็น ผู้คน
สวมใส่เสื้อผ้า ผ้าที่มีความหนา เขตที่มี
อากาศแล้งฝนตกน้อยมักเกิดประเพณี
เกี่ยวกับการขอฝนตามความเชื่อ

ช่วงนี้ซื้อไหนกันแน่

คำชี้แจง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้อง

๑. วิถีชีวิตที่สัมพันธ์กับลักษณะภูมิอากาศ คือข้อใด

ก. ประกอบอาชีพค้าขาย

ข. สร้างบ้านหลังคาลาดชัน

ค. สร้างบ้านอยู่ตามริมแม่น้ำ

ง. บริโภคอาหารที่หาง่ายในท้องถิ่น

๒. ลุงชิตทำอาชีพประมงน้ำจืด แสดงว่าบ้าน
ของลุงชิตอยู่ใกล้กับสถานที่ใด

ก. ภูเขา

ข. ป่าไม้

ค. แม่น้ำ

ง. ทะเล

๓. ชุมชนที่สัมผัสอาศัยอยู่มีสภาพอากาศแห้งแล้ง
ฝนตกน้อย สัมควรปลูกพืชชนิดใด

ก. ยางพารา

ข. อ้อย

ค. กะหล่ำปลี

ง. กาแฟ

๔. ในช่วงวันหยุดสงกรานต์ พ่อและแม่จะพาแก้วตาไปเยี่ยม
คุณยายที่จังหวัดขอนแก่น แก้วตาควรเตรียมเสื้อผ้าแบบใด
ไปสวมใส่จึงจะเหมาะสม เพราะเหตุใด

- ก. เสื้อผ้าที่ระบายอากาศได้ดี เพราะอากาศร้อน
- ข. เสื้อผ้าที่มีเนื้อหนา เพราะทำให้ร่างกายอบอุ่น
- ค. เสื้อผ้าลายดอก เพราะต้องใส่ไปทำบุญในวันสงกรานต์
- ง. เสื้อผ้าสีล้วนสวยงาม เพื่อแสดงความเคารพต่อผู้ใหญ่

๕. น้ำมนต์อาศัยอยู่บนภูเขาสูงที่มีอากาศหนาวเย็นตลอดปี เขาจึงทำสวนผสม โดยปลูกสาลี่ กี้วี่ ลูกพีช เพื่อเก็บผลผลิตจำหน่ายและเปิดเป็นแหล่งท่องเที่ยว การกระทำของน้ำมนต์เหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

- ก. เหมาะสม เพราะปลูกพีชเมืองหนาวที่เหมาะสมกับอากาศ
- ข. เหมาะสม เพราะปลูกพีชที่ส่งออกไปต่างประเทศได้
- ค. ไม่เหมาะสม เพราะปลูกพีชหลายชนิดทำให้ดินเค็ม
- ง. ไม่เหมาะสม เพราะควรทำรีสอร์ทที่รายได้ดีกว่า

ช่วงนี้มีคำตอบ

คำชี้แจง จงเลือกคำตอบที่ถูกต้อง

๑. วิธีชีวิตที่สัมพันธ์กับลักษณะภูมิอากาศ คือข้อใด

- ก. ประกอบอาชีพค้าขาย
- ข. สร้างบ้านหลังคาลาดชัน
- ค. สร้างบ้านอยู่ตามริมแม่น้ำ
- ง. บริโภคอาหารที่หาง่ายในท้องถิ่น

๒. ลุงชิตทำอาชีพประมงน้ำจืด แสดงว่าบ้าน
ของลุงชิตอยู่ใกล้กับสถานที่ใด

ก. ภูเขา

ข. ป่าไม้

ค. แม่น้ำ

ง. ทะเล

๓. ชุมชนที่สัมผัสอาศัยอยู่มีสภาพอากาศแห้งแล้ง
ฝนตกน้อย สัมควรปลูกพืชชนิดใด

ก. ยางพารา

ข. อ้อย

ค. กะหล่ำปลี

ง. กาแฟ

๔. ในช่วงวันหยุดสงกรานต์ พ่อและแม่จะพาแก้วตาไปเยี่ยม
คุณยายที่จังหวัดขอนแก่น แก้วตาควรเตรียมเสื้อผ้าแบบใด
ไปสวมใส่จึงจะเหมาะสม เพราะเหตุใด

- ก. เสื้อผ้าที่ระบายอากาศได้ดี เพราะอากาศร้อน
- ข. เสื้อผ้าที่มีเนื้อหนา เพราะทำให้ร่างกายอบอุ่น
- ค. เสื้อผ้าลายดอก เพราะต้องใส่ไปทำบุญในวันสงกรานต์
- ง. เสื้อผ้าสีสดใสสวยงาม เพื่อแสดงความเคารพต่อผู้ใหญ่

๕. น้ามนต์อาศัยอยู่บนภูเขาสูงที่มีอากาศหนาวเย็นตลอดปี เขาจึงทำสวนผสม โดยปลูกสาลี่ กีวี ลูกพีช เพื่อเก็บผลผลิตจำหน่ายและเปิดเป็นแหล่งท่องเที่ยว การกระทำของน้ามนต์เหมาะสมหรือไม่ เพราะเหตุใด

- ก. เหมาะสม เพราะปลูกพีชเมืองหนาวที่เหมาะสมกับอากาศ
- ข. เหมาะสม เพราะปลูกพีชที่ส่งออกไปต่างประเทศได้
- ค. ไม่เหมาะสม เพราะปลูกพีชหลายชนิดทำให้ดินเค็ม
- ง. ไม่เหมาะสม เพราะควรทำรีสอร์ทที่รายได้ดีกว่า

๕ ชั้นปฏิบัติ

คำชี้แจง

ให้นักเรียนทำใบงานที่ ๗

เรื่อง ลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศกับ
การดำเนินชีวิตของคนในชุมชน

คำชี้แจง

คำชี้แจงกิจกรรมนักเรียน

นักเรียนทำใบงานที่ ๗
เรื่อง ลักษณะภูมิประเทศและ
ภูมิอากาศกับการดำเนินชีวิต
ของคนในชุมชน

คำชี้แจงบทบาทครูปลายทาง

๑. ครูแจกใบงานที่ ๗ เรื่อง ลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศกับการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน
๒. ครูให้นักเรียนทำใบงาน
๓. ครูเดินดูความเรียบร้อยและให้ความช่วยเหลือตามความเหมาะสม

ใบงานที่ ๗

เรื่อง ลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศ
กับการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน

ใบงานที่ ๗ เรื่อง ลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศกับการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มนุษย์กับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ภูมิอากาศที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในชุมชนรายวิชา สังคม
ศึกษา รหัสวิชา ๑๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศกับการดำเนินชีวิตของคน
ในชุมชนของตนเอง แล้วตอบคำถามดังนี้

๑. ชุมชนของนักเรียนตั้งอยู่ในภูมิประเทศที่มีลักษณะอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

๒. ชุมชนของนักเรียนมีลักษณะภูมิอากาศอย่างไร

.....

.....

.....

.....

.....

๓. ลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศดังกล่าว ส่งผลต่อการดำเนินชีวิต
ของประชากรในด้านต่างๆอย่างไร

● ลักษณะที่อยู่อาศัย

.....

.....

.....

● การประกอบอาชีพ

.....

.....

.....

● วิธีการดำเนินชีวิต

.....

.....

.....

ชื่อ.....นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

เฉลยใบงานที่ ๗

เรื่อง ลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศ
กับการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน

เฉลยใบงานที่ ๗ เรื่อง ลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศกับการดำเนินชีวิตของคนในชุมชนหน่วย
การเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มนุษย์กับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๗ เรื่อง ภูมิอากาศที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในชุมชนรายวิชา สังคม
ศึกษา รหัสวิชา ๑๓๑๐๑ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนศึกษาลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศกับการดำเนินชีวิตของคน
ในชุมชนของตนเอง แล้วตอบคำถามดังนี้

๑. ชุมชนของนักเรียนตั้งอยู่ในภูมิประเทศที่มีลักษณะอย่างไร

เป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำ มีความอุดมสมบูรณ์ เป็นแหล่งสะสมของ
ตะกอนดิน มีแหล่งน้ำเหมาะแก่การทำนาปลูกข้าว

๒. ชุมชนของนักเรียนมีลักษณะภูมิอากาศอย่างไร

อากาศเย็นสบาย ไม่ร้อนจนเกินไปเพราะอยู่ใกล้แหล่งน้ำ

๓. ลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศดังกล่าว ส่งผลต่อการดำเนินชีวิต
ของประชากรในด้านต่างๆอย่างไร

- ลักษณะที่อยู่อาศัย

ภาคกลาง นิยมสร้างบ้านยกใต้ถุนสูงเพื่อป้องกันน้ำท่วม

- การประกอบอาชีพ

ส่วนใหญ่จะประกอบอาชีพทำนา ทำการเกษตร มีการเลี้ยงปลา
เลี้ยงกุ้ง และปลูกพืชไร่ เป็นต้น

- วิธีการดำเนินชีวิต

การดำเนินชีวิตเรียบง่าย มีการพึ่งพาอาศัยธรรมชาติ
เช่น ทำการเกษตร การเลี้ยงปลา เป็นต้น

(คำตอบของนักเรียนขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของครูผู้สอน)

สรุปบทเรียน

ภูมิอากาศ ผู้คนในชุมชนมีการปรับวิถีชีวิตให้สัมพันธ์กับลักษณะอากาศที่เป็นสิ่งแวดล้อมของชุมชน เช่น ชุมชนบริเวณที่มีฝนตกชุก วิถีชีวิตของผู้คนส่วนใหญ่จะเพาะปลูกพืชที่ชอบความชื้นสูง เช่น ยางพารา เงาะ กาแฟ บ้านมีหลังคาลาดชันเพื่อให้ระบายน้ำได้ดี รวมถึงมีไต้ถุนสูง

ชื่อ : _____ สกุล : _____ ชั้น _____ เลขที่ _____

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๓ เรื่อง มนุษย์กับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

คำชี้แจง ๑. ระบายสีลงใน ☆ ของแต่ละกิจกรรมที่นักเรียนคิดว่าทำได้เพื่อประเมินการเรียนรู้ของนักเรียน ตามระดับการประเมินต่อไปนี้

☆ ปรับปรุง ☆☆ พอใช้ ☆☆☆ ค่อนข้างดี ☆☆☆☆ ดี ☆☆☆☆☆ ดีมาก

กิจกรรม	ระดับความสามารถ
๑. วิเคราะห์การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในการตอบสนองความต้องการพื้นฐานของมนุษย์	☆☆☆☆☆
๒. อธิบายการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	☆☆☆☆☆
๓. วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีผลกับการประกอบอาชีพเกษตรกรรมของคนในชุมชน	☆☆☆☆☆
๔. วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีผลกับการประกอบอาชีพอุตสาหกรรมของคนในชุมชน	☆☆☆☆☆
๕. วิเคราะห์สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีผลกับการประกอบอาชีพบริการในชุมชน	☆☆☆☆☆
๖. วิเคราะห์ลักษณะภูมิประเทศที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน	☆☆☆☆☆
๗. วิเคราะห์ลักษณะภูมิอากาศที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนในชุมชน	☆☆☆☆☆

*หมายเหตุ : ครูเติมประเด็นที่สอดคล้องกับหัวเรื่องที่ต้องการให้นักเรียนประเมินการเรียนรู้ของตนเอง

๒. นับจำนวนดาวจากตารางข้างบนเพื่อบันทึกผลการเรียนรู้ของนักเรียน ดังนี้

☆ จำนวน..... ☆☆☆ จำนวน.....

☆☆ จำนวน..... ☆☆☆☆ จำนวน.....

☆☆☆ จำนวน.....

แบบประเมินตนเอง

๓. วงกลมรอบผลการเรียนรู้ของนักเรียน โดยนับจากข้อที่ได้ดาวมากที่สุด

ปรับปรุง พอใช้ ค่อนข้างดี ดี ดีมาก

๔. กาเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ที่นักเรียนวางแผนจะทำได้เพื่อพัฒนาการเรียนในครั้งต่อไป (เลือกได้มากกว่า ๑ ข้อ)

☐ ตั้งใจทำงานตามที่ครูมอบหมาย

☐ มีสมาธิในการเรียน

☐ มีมารยาทในการฟังและการพูด

☐ ให้ความร่วมมือในการทำกิจกรรม

*หมายเหตุ : ครูเติมหัวข้อที่เชื่อมโยงกับประเด็นการประเมินและต้องการให้นักเรียนวางแผนพัฒนาตนเอง

บทเรียนครั้งต่อไป

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑๔

เรื่อง สิ่งแวดล้อมในชุมชน

การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในชุมชน

สิ่งที่ต้องเตรียม

ใบงานที่ ๑

เรื่อง การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมในชุมชน

สามารถดาวน์โหลดได้ที่ www.dltv.ac.th

